

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

TEKNOLOJİ FAKÜLTESİ

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

İNŞAAT TEKNOLOJİSİ TEKNİK TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Ders Notları

Prof.Dr. Salih YAZICIOĞLU

Öğretim Üyesi

2024-Ankara

Günümüz insanı iletişime her zamankinden daha da fazla ihtiyaç duymaktadır. Dünyada teknolojinin ilerlemesi ve bilgi kaynaklarının artmasıyla birlikte kullanılan teknik sözcük ve terimlerin doğru tanımlanması ve anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Özellikle İnşaat Teknolojisi Alanında genellikle çeviriye dayalı teknik konularda yabancı dillerden alınmış terimlerin Türkçe karşılıklarında ortaya çıkabilen yanlış değerlendirmeleri önlemek gereklidir. Genel olarak bakıldığında İnşaat Alanında sık kullanılan terimlerin web ortamında farklılıklar olduğu da ve bilgiye ulaşmada zorlukların olduğu görülmektedir. Bu çalışma ile İnşaat Teknolojisi Alanında sık kullanılan teknik terimlerin kısa, anlaşılabilir başucu kaynağı olacağı düşüncesiyle hazırlanmıştır.

KELİME	AÇIKLAMA
ADA	Belirli yollarla çevrili imar planlarının meydana getirdiği parsellerin üzerinde olan aradaki oluşum.
ADA NUMARASI	Kadastro çalışmalarında kadastro adalarına verilen numara.
ADA PAFTASI	Kadastro adalarını esas alan, ada grupları ile oluşturulan çizim sistemi, pafta türü.
ADERANS	Beton ve donatının birbirine yapışması, aralarında gerilme kuvveti oluşmasıdır. Betonarme yapıların olmazsa olmazıdır. Aderans sayesinde iki farklı malzeme bir arada kullanılabilir.
AGREGA	Kum, çakıl, kırma taş gibi yapı malzemelerinin adı.
AĞIRLIK MERKEZİ	Bir cismin bütün noktalarına ayrı ayrı etki yapan yer çekimi kuvvetine ait doğrultuların kesiştiği nokta.
AKS	İki yapı elemanının ortasından ortasına alınan ölçü, uzaklık.
ALÇI	Alçı taşının pişirilip toz durumuna getirilmesinden elde edilerek yapılarda, sanatta, mimarlıkta ve dişçilikte kullanılan madde.
ALÇI LEVHA	Duvarda ve tavanda düzgünlük sağlamak amacıyla iç mekânlarda kullanılan, alçı ve diğer katkı maddeleriyle sıkıştırılmış levha; alçıpan.
ALİYMAN	Yol planındaki düz kısımlar. Hizaya getirme, aynı eksene getirme.

ALT GEÇİT	Trafik akışını kesmemek için bir yolun altından geçirilen geçit; battıçıktı, batçık.
ALT YÜKLENİCİ	Sözleşme konusu işin nev'i itibariyle bir kısmını yüklenici ile yaptığı sözleşmeye dayalı olarak gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişi. Yüklenici, meydana getirilecek eseri doğrudan doğruya kendisi yapmak veya kendi yönetimi altında yaptırmak zorundadır. İşin niteliğine göre eserin meydana getirilmesinde yüklenicinin kişisel özellikleri önem taşımıyorsa işi başkasına da yaptırabilir.
ALTYAPI	Bir yerleşim bölgesi ve sanayi kuruluşu için gerekli olan yol, su, elektrik, iletişim vb. yapıların tümü.
ANTED	Projenin ne ile ilgili olduğunu, ölçeğini, kağıt ebadını; çizen, kontrol eden ve onaylayanın isim ve imzalarının yer aldığı bölüm.
APLİKASYON	Projeye göre yapı temelinin arazi üzerinde oturacağı alanı belirleme. Kadastro paftalarındaki parsel köşe noktalarının yeniden zeminde belirtilmesidir. Parselin zemindeki sınırlarının gösterilmesidir.
APSİS	Yatay koordinat.
ARA AŞIK	Mahya aşığı ile damlalık aşığı arasında kalan diğer aşıklardır.
ARA KESİT	Çizgilerin, yüzeylerin, katı cisimlerin birbirlerine rastladıkları ve kesiştikleri yer.
ARMATÜR	Banyo ve mutfaklarda sıcak ve soğuk su akıtma özelliği bulunan musluk.
ASANSÖR	İnsanları, yükleri bir yapının bir katından ötekine veya yüksek yerlere çıkarıp indiren, elektrikle işleyen araç.
ASBEST	Isıya, kimyasal maddelere, korozyona ve elektriğe dayanıklı olması nedeniyle yanmaz kumaşların dokunmasında, yangın, ısı, elektrik yalıtımında, balata ve benzerinde kullanılan, yapısal özellikleri açısından esnek, fazla solunduğunda kanser ve kronik solunum yolu hastalıklarına yol açan, ipek görünümünde lifli yapıda olan, kalsiyum ve magnezyum silikat karışımı bir mineral; taş pamuğu, kaya lifi, beyaz toprak, amyant.
ASFALT	Ana maddesi katran olan ve yolların kaplanmasında kullanılan karışım.

ASMA KAT	Binaların, iç yüksekliği en az 5,50 m olan zemin katında düzenlenen ve ait olduğu bağımsız bölümü tamamlayan, bu bölümden bağlantı sağlayan kattır. Asma katlar iç yüksekliği 2,40 m'den az olmamak ve yola bakan cephe veya cephelere 3,00 m'den fazla yaklaşmamak üzere yapılabilir.
ASMA TAVAN	Betonarme, çelik veya ahşap tavan iskeleti altında çeşitli tesisatın döşenebilmesi için birtakım boşlukları bulunan tavan biçimi.
ASMOLEN	Pişmiş toprak, cüruf ve çimento karışımından yapılmış, ses geçirmez, delikli briket türü.
ASMOLEN DÖŞEME	Pişmiş toprak, cüruf ve çimento karışımından yapılmış, ses geçirmez, delikli briket türünden imal edilmiş döşeme.
AŞIK	Merteklerin üzerine oturtulduğu çatı konstrüksiyon elemanıdır. Aşıklar, merteklerin yüklerini eğilmeye çalışarak oturtma çatılarda dikmelere, asma çatılarda babalara iletirler. Ampirik kabullere göre aşıkların kesiti 10/10 – 12/14 – 12/16 cm'dir ve 3,75-4,00 m'de bir dikme ya da babaya oturtulur.
ATAŞMAN	İnşaat esnasında esas projede olmayan işlerden, toprak altında kalma veya sökülüp atılma gibi ileride görünmeyecek biçimde kapanacak inşa kısımlarının (imalatın) şekil ve boyutlarını gösteren çizim ve sayısal bilgiler.
ATEŞ BACASI	Bina içi bölümleri ısıtmak amacıyla yakılan (kalorifer, soba ve şömine gibi) ateş kaynaklarından çıkan gaz ve dumanı dışarı atmak için yapılan kanallardır.
ATEŞ TUĞLASI	Yüksek sıcaklık dayanımı gerektiren endüstriyel uygulamalarda yaygın olarak kullanılan bir yapı malzemesidir. Özellikle fırınlar, ocaklar, kazanlar ve metalurji endüstrisi gibi alanlarda yaygın olarak tercih edilir.
AYRIK NİZAM	Hiçbir yanından komşu binalara bitişik olmayan yapı.
BABA	Çatı üzerindeki aşığa gelen yükü çatı makasındaki yanlamalarla gergiye ileten, gerginin asıldığı ve çekmeye çalışan çatı makas elemanıdır. Babanın kesiti kare ya da kareye yakın dikdörtgen olabilir.

BEŞİK ÇATI	İki eğik düzlemin bir mahyada ara kesit olarak kesiştikleri çatı biçimidir. Mahya, genelde yatay olur. Çatı, mahyaya dik doğrultuda iki kalkan duvarı ile sonuçlanır.
BETON TEST ÇEKİCİ	Betonun üniform dağılımını test etmek ve basınç dayanımını tahmin etmek için kullanılan tahribatsız deney aletidir.
BETON,	Çimentonun su yardımıyla kum, çakıl vb. maddelerle karışması sonucu oluşan sert, dayanıklı, bağlayıcı yapı malzemesi.
BETONARME	Yapıda gücü, esnekliği artırmak için metal ve çimentodan yararlanma yöntemi; demirli beton.
BETONDA KIVAM DENEYİ (SLUMP)	Taze beton kıvamını, yani betonun akıcılık derecesin bulmak için yapılan deneydir (test).
BEZEME	Süsleme.
BİMS	Volkanizma sonucu oluşan, kristalize, birbirinden bağımsız gözenekli, süngerimsi, fiziksel ve kimyasal etkilere karşı dayanıklı, doğal, volkanik bir kayaç.
BİMS BİRİKET	Kum ve çimentonun birleştirilmesiyle elde edilmiş harç veya bu harcı da içeren birtakım agreganın sıkıştırılmış blok hâli.
BİMS BLOK	Depreme karşı dayanıklı, ısı ve ses yalıtımı sağlayan, volkanizma sonucu oluşmuş yapı malzemesi.
BİNDER TABAKASI	Yoğun gradasyonlu geleneksel tip asfalt. Aşınma tabakası ile bitümlü temel tabakası arasındaki ara tabaka.
BİRİM FİYAT	İmalatın bir birimi (m^2, m^3,kg, ton vb.) için belirlenen fiyattır.
BİRLEŞİK TEMEL	Birbirine çok yakın iki kolonda, her iki kolon için bir adet pabuç yapılarak oluşturulur. Eksenel kuvvetin yüksek olduğu kolonun pabucu daha geniş yapılarak zeminde oluşacak gerilme dağılımın her yere eşit dağılımı sağlanır.

BİTÜM	Ham petrolden uçucu ve hafif yakıtlar rafine edildikten sonra kalan ağır petrol bileşenidir. Yol, pist, otopark, yaya yolu için asfaltta bağlayıcı olarak kullanılabilir. Ayrıca bina ve inşaat sektöründe bodrumdan çatıya kadar mükemmel su yalıtımı özellikleri sağlamak için karışım olarak kullanılır.
BLOKAJ	Taş döşek. 100-150 mm boyutlu taşların zemine döşenip sıkıştırılması.
BORDÜR	Kaldırım kenarında bulunan taşlar; kenar taşı. Banyo, tuvalet, mutfak vb. ıslak zeminlerde duvar döşemeleri arasına konan motifli bir fayans türü.
BÖLME DUVAR	Bir mekânı belli bölümlere ayırmak için kullanılan, taşıyıcı olmayan, genellikle hafif malzemelerden yapılan duvar.
BRİKET	Linyit, kömür tozu ile katran tortusunun sıkıştırılmasıyla elde edilen ve tuğla gibi kullanılan yapı gereci.
BRÜKNER EĞRİSİ	"Mass haul diagram" denen bir inşaat mühendisliği terimi. Yol projelendirmesi sırasında iki ana toprak hareketi vardır. Bunlar kazı ve dolgudur. Brükner ya da brükner eğrisi, kümülatif kazı dolgu durumunu gösteren bir eğridir.
BÜZ (KÜNK BORU)	Pişmiş toprak veya betondan imal edilen dairesel kesitli su borusu (büz).
CAD PROGRAMI	"Computer Aided Design" sözcüklerinin birleşmesi ile oluşan CAD kelimesi, "Bilgisayar Destekli Tasarım" anlamına gelmektedir.
CUMBA	Yapıların üst katında, anaduvar dışına çıkma yapacak şekilde taşkın, üstü örtülü, çevresi pencere ve kafesle çevrili yapı kısımları.
ÇATI	Bir yapıyı örten ve eğik yüzeyleri olan damın tahtadan iç yapısı.
ÇATI KUŞAĞI	Dikme, aşık, yanlara ve merteklerin bir veya iki yüzeyine çakılan ve çatı makası uzunluğunca açılmasını önleyen çubuklar.
ÇATI MAKASI	Çatının meyilli yüzeyinden aldığı yükü ve basıncı taşıyan, bunları mesnetlere nakleden sistem.

ÇELİK KAFES KİRİŞ	Başlık ve örgü çubuklarının genellikle üçgen boşluklar oluşturacak şekilde birleştirilmesiyle elde edilen kiriş.
ÇELİK UZAY KAFES	Üç boyutlu yüksek ölçüde rijit boru ve kürelerden oluşan, geniş açıklıkları geçmede kullanılan prefabrik konstrüksiyon türü.
ÇİFT YÖNLÜ (DAL) DÖŞEME	Genellikle duvarların veya kirişlerin tüm taraflarında desteklenen, uzunluk/genişlik oranı ikiden az olan ve yükleri duvarlara veya kirişlere aktarırken her iki yönde bükülen bir döşeme.
ÇİMENTO	Killi kalkerleri özel fırınlarda pişirip ezmekle elde edilen, çamuru hemen katılaşıp sertleşen ve yapılarda harç malzemesi olarak kullanılan kül renginde veya beyaz toz.
ÇİMENTO PRİZ	Kıvama getirilmiş çimento hamurunun su ile temas ettiği andan itibaren standart kriterlerine göre donduğu veya başka bir deyişle sertleştiği ana kadar geçen süre.
ÇİMENTODA BASINÇ	Betonun, sertleştikten sonra üzerine gelen yükün neden olabileceği şekil deformasyonlarına ve kırılmaya karşı gösterebildiği maksimum direnç.
ÇİMENTODA ÇEKME	Betonun birim alan başına uygulanan basınç kuvvetine karşı dayanıklılığını yansıtan bu değer, genellikle megapascal (MPA) veya pound per square inch (PSI) gibi kavramlarla ifade edilir.
ÇİMENTODA ÖZGÜL YÜZEY	Bir gram çimentoyu oluşturan tüm taneciklerinin kapladığı yüzey alanını ifade eder. TS EN 196-6 standartlarındaki metod ile tayin edilip cm^2/gr olarak gösterilir.
ÇİMENTOLARDA ÖZGÜL AĞIRLIK TAYİNİ	Çimento hacmi son hacminden ilk hacmin çıkarılması ile bulunarak özgül ağırlığa ise ağırlığın bulunan bu hacme bölünmesiyle elde edilen değerdir.
ÇİROZ	Betonarme yapıların kolon ve perdelerinde kullanılan, donatıların birbirine kenetlenerek birlikte çalışmasını sağlayan S şeklindeki etriyeler.

ÇİZGİSEL ÖLÇÜLENDİRME	Bir planda her iki yönde, cephelere paralel devam eden çizgi üzerinde, içte ve dışta, sınırlanan noktalar arasındaki yatay boyutların belirtilmesi için kullanılan ölçülendirme şekli.
DAMLALIK AŞIĞI	Çatılarda binanın dış duvarı hizasında olan en alt kottaki aşık.
DAYANIM	Gerilim-zorlanma eğrisi (akma dayanımı) üzerindeki, ötesine gidildiğinde uygulanan yük kaldırılsa bile oluşan deformasyonların geri döndürülemediği ve kalıcı bükülmeye uğradığı nokta.
DEMİR DONATI	Betonarme sistemlerde kolon, kiriş ve döşemelerin strüktürünü oluşturan genellikle 12 m uzunlukta olan, birçok çapı bulunan, inşaat demiri olarak bilinen çelik çubuklar.
DENGE	Bir nesnenin veya bir insanın devrilmeden durma hâli.
DENİZLİK	Pencerelerin altında bulunan, yağmur ve kar sularının doğrama boşluklarından sızıp yapıya zarar vermesini engelleyen eleman.
DEPREM	Yer kabuğundaki hareketlerin meydana getirdiği enerjinin boşalması sonucunda oluşan sarsıntı; yer sarsıntısı, hareket, zelzele.
DERİN KAZI	Kürek, çıkrık ve diğer el araçlarıyla aşağıdan yukarıya doğru çıkartılan zeminlerde uygulanan ve taban genişliği 1.00 m'den fazla olan kazılar.
DERZ	Beton zemin sürekliliği içinde planlanmış aralık.
DESTİLASYON	Bir karışımı meydana getiren bileşenlerin uçuculuğunun (buhar basınçlarının) farklı olmasından yararlanan ayırma işlemi.
DİKME	Ahşap yapılarda kare ya da kareye yakın kesitli, düşey taşıyıcı direkler.
DİLATASYON DERZİ	Çeşitli inşaat malzemelerinin genleşmesini ve büzülmesini güvenli bir şekilde absorbe etmek, titreşimleri emmek, depremler nedeniyle oluşan toprak hareketlerini binanın uygun şekilde karşılaması için tasarlan derz.

DİYAGRAM	Üretim süreci tamamlanmış olan bir projeyi veya projenin oluşum aşamalarını anlatma yollarından biri.
DOLGU	Zeminlerin daha sağlam olması, eğimlerin giderilmesi, daha düz bir arazi istenmesi gibi durumlarda mucur veya toprak gibi malzemeler kullanılarak boş alanların doldurulması işlemi.
DONATI,	Betonarme elemanı oluşturan iki asli unsurdan biri. Beton, basınca karşı çok iyi çalışan bir malzemedir ancak çekme dayanımı çok düşüktür. Çekme bölgesindeki gerilmeleri karşılamak üzere bu bölgeye çelik çubuklar yerleştirilir. Betonarmede donatı olarak genellikle yuvarlak çubuklar kullanılır.
DÖŞEME	Yapılarda kirişlerin, kolonların ya da doğrudan duvarların arasını örten, yapıyı katlara ayıran ve en önemlisi yapıya etkiyen ölü ve hareketli yükleri kiriş, kolon, perde gibi taşıyıcı elemanlara aktaran yapı elemanı.
DRENAJ	Bina çevresindeki suyun toplanarak yapıya ulaşmadan tahliye edilmesi.
DUBLEKS KONUT	Emlak alanında iki katı olan birleşik bir daireye verilen isim.
DÜKTİLİTE	Yük altında şekil değiştirebilme kapasitesi.
DÜZ DEMİR	Çubuk şeklinde ve nervürsüz demir.
DÜZLEM	Uzunluğuna dik yönde yayılan bir çizgi.
EĞİK DERE	Kırma çatılarda çatı yüzeylerinin 45° açılarla kesiştiği ancak sırt değil, dere oluşturduğu ara kesitlere yerleştirilen ve merteklerin üst yüzleri ile aynı düzeyde bulunan iri bir mertek konumundaki konstrüksiyon elemanı.
EĞİK MAHYA	Kırma ve mansard çatılarda çatı yüzeylerinin 45° açılarla kesiştiği ara kesitlere yerleştirilen ve merteklerin üst yüzleri ile aynı düzeyde bulunan iri bir mertek konumundaki konstrüksiyon elemanı.
EKSPERTİZ	Bir arsaya veya yapıya belli ölçütlere göre değer biçme işi.

EKSTRAKSİYON DENEYİ	Çözeltilerden veya katı karışımlardan bir maddeyi ayırmak, ekstraksiyon çözücüsünü ve saf olmayan maddeleri karışımdan ayırmak için yapılan işlem.
EMSAL	Bir yapı veya konutun satış ya da kira bedelinin benzerleriyle karşılaştırılması.
EMÜLSİYON	Sıvı asıltı, birbiri içinde çözünmeyen iki sıvının karışımı.
ETRİYE	Betonarme yapılardaki kolon ve kirişlerde ana donatıyı bir arada tutmayı sağlayan, donatı çeliğinden yapılan sargı elemanları. Etriyeler, uygun aralıklarla betonarme kolon ve kiriş elemanlarının içine yerleştirilir. Etriyeler, boyuna donatının burkulma boyunu kısaltır ve donatıların birbirlerini sarmasını sağlar.
ETÜT	Bir alanın herhangi bir yapı için uygunluğunu tespit etmek amacıyla güvenli ve ekonomik şekilde projelendirmek için yapılan işlem.
FİLİZ	Kolon donatıları boyuna donatı ve etrafında sarılı etriyelerden oluşur. Her kat geçişlerinde döşeme üstünde bırakılan demir uzunluğudur. Donatı çapının 40 ya da 50 katı uzunluk kadar bırakılır.
FİNİŞER	Yollara, köprülere, otoparklara ve benzeri yerlere asfalt döşemek için kullanılan bir inşaat ekipmanı.
FİRKETE	Çelik çubukların U harfi biçiminde bükülmesiyle elde edilir.
FİYAT TEKLİFİ	Ürün/hizmet isminin, kod bilgisinin, adedin, tutar bilgisinin ve müşteriye vaat edilen hizmetin, teknik veya ödeme koşullarının yer aldığı bir belge türü.
FİZİBİLİTE	Herhangi bir girişimin işletme ve ekonomi durumunu önceden tespit etme.
FUGA	İç ya da dış cephede, yüzeylerde, her türlü yatay ve ya düşey alanlarda oluşabilecek çatlaklara, ısı köprüsü, boya akması vb. sorunlara, mimari açıdan oluşabilecek kaygılardan kurtulmak amacıyla karşı önlem almak için boşluklu şekilde üretilen yapı malzemesi.
GABARİ	Yapılacak bir binanın belediyece öngörülen azami yüksekliği.

GAZ BETON	İçeriğinde yüksek miktarda hava boşluğu bulunduran, ısı ve ses yalıtımı sağlayan, kuvarsit, çimento, kireç ve suyun karışımından oluşan hafif yapı malzemesi.
GEÇİCİ KABUL	Sözleşme ile taahhüt altına alınan işin sözleşme, sözleşme eki, projeler, detaylar, teknik şartnameler, birim fiyat tarifleri, analizler, standartlar ile fen ve sanat kaidelerine uygun olarak yapılıp yapılmadığının denetlenme işi.
GİYDİRME CEPHE	Çok katlı bir yapıda, döşemelerin önünden geçerek devam eden, bunlara veya kolonlara asılan, taşıyıcı olamayan, çoğu camlı dış duvar.
GROBETON	Dayanıklılığın önemli olmadığı dolgu, tesviye ve temel altı betonu olarak kullanılan beton.
HAKEDİŞ	Sözleşmesi imzalanmış ve uygulaması başlatılmış proje için sözleşmede belirlenen aralıklarla yapılan iş miktarı karşılığında yükleniciye ödenen bedel.
HARC	Yapıda tuğla veya taşların örgüsünü sağlamlaştırmak, duvarları sıvamak için kullanılan toprak, saman, kum, kireç, çimento gibi maddeleri su ile kararak yapılan karışım.
HARPUŞTA	Dış etkenlere karşı açık duvarların ve çatı parapetlerinin üzerini örterek yağmur ve karın birikmesini engelleyen yapı elemanı.
HATIL	Ağırlığı yatay bir şekilde dağıtmak ve duvarların dikey doğrultudaki çatlamalarını engellemek amacıyla duvarın içine yatay olarak konulan ahşap, tuğla ya da betondan imal edilmiş bir tür kiriş.
HAVALANDIRMA BACASI	Temiz havanın içeri alınmasını ve kirli havanın dışarı atılmasını sağlayan ve birçok türü bulunan sistem.
HENDEK	Geçmeye engel olacak biçimde uzunlamasına kazılmış derin çukur.
HEYELAN	Zemini kaya veya yapay dolgu malzemesinden oluşan bir yamacın yerçekimi, eğim, su ve benzeri diğer kuvvetlerin etkisiyle aşağı ve dışa doğru hareketi.

HOMOJEN KARIŞIM	Her tarafında aynı özelliği gösteren, tek bir madde gibi gözüken karışım.
HURDİ DÖŞEME	Tek doğrultuda çalışan döşeme. Bir kenarın diğer kenarına oranı 0,5'ten küçük olan döşeme.
İHALE DOSYASI	İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde isteklilere talimatları içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı, gerekli diğer belge ve bilgiler.
İKSA	Yapı kazısında yeraltı suyu olmayan kuru zeminlerin kaymasını önlemek adına yapılan işlem.
İKSA DUVARI	Yanal yüzeylerdeki kaymaların kontrol altına alınması gibi nedenlerle yapılan yatay ve düşey destek elemanlarının bütünü.
İMAR DURUMU	İmar parselinin boyutlarını, sınırını, imar planında kullanım şeklini ve yapılacak yapının teknik şartlarını belirten belge.
İMAR PARSELİ	İmar adaları içerisindeki kadastro parsellerinin imar mevzuatı ve imar planı esaslarına göre düzenlenmiş şekli.
İMAR PLANI	İmar yasasına göre, nüfusu 10.000'i aşmış yerleşmelerde yapılması zorunlu olan fiziksel plan. Belde halkının sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılamayı, sağlıklı ve güvenli bir çevre oluşturmayı, yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen ve bu amaçla beldenin ekonomik, demografik, sosyal, kültürel, tarihsel, fiziksel özelliklerine ilişkin araştırmalara ve verilere dayalı olarak hazırlanan; kentsel yerleşme ve gelişme eğilimlerini alternatif çözümler oluşturmak suretiyle belirleyen; arazi kullanımı, koruma, kısıtlama kararları, örgütlenme ve uygulama ilkelerini içeren pafta, rapor ve notlardan oluşan belgedir. İmar planı, nazım imar planı ve uygulama imar planı olmak üzere iki aşamadan oluşur.
İNCE SIVA	Yapı elemanlarını dış etkilere karşı korumak, dayanımını artırmak, düzgün yüzey elde etmek, güzel görünüm sağlamak ve boyaya hazır hale getirmek amacıyla kaba sıva üzerine yapılan kaplama.
İNCEYONU TAŞ	Alın ve yan yüzeyleri taşçı kalemi ile düz veya pürüzlü ince yonu şeklinde işlenmiş taş.

İNŞAAT İŞ PROGRAMI	İşin sözleşmede belirtilen süre içerisinde tamamlanabilmesi için imalatların ne zaman yapılacağını gösteren ve yüklenici firma tarafından yapılması gereken çizelge, tablo.
İSKAN	Yapılan yapının bitmesi nedeni ile oturulmak için alınan yapı kullanım izni.
İSKELE	Yapıların dışında sıvama, boyama veya onarım için keresteden kat kat kurulan, çalışma sırasında üstüne çıkılan çatkı.
İSTİFLEME	Düzgün bir biçimde üst üste yığmak.
İSTİNAT DUVARI	Toprak veya yapının kaymasını önlemek için yapılan, direnç sağlayan duvar.
İŞ İSKELESİ	TS EN 12811-1 standardında "Binaların ve diğer yapıların inşaa, bakım, onarım ve yıkım işlerinin gerçekleştirilmesinde güvenli bir çalışma ortamının ve bu ortama güvenli bir erişim sağlanması için gerekli olan geçici inşaat yapısı.
İZDÜŞÜM	Cisimlerin düzlem üzerine ışık ışınları yolu ile düşürülen görüntü.
KABA İNŞAAT	Kum, çakıl, çimento, kireç, demir, tuğla, kalıp, kalıp bağlantı elemanları kullanılarak yapının taşıyıcı betonarme ve dolgu duvarları yapılmış yani henüz iç sıvası bitmemiş, çerçeveleri takılmamış, tesisatları döşenmiş ama aydınlanma vb. bitirilmemiş, boyanmamış inşaat.
KABA SIVA	Bina yapım esnasında, duvarlar yapıldıktan sonra duvarların dış etkilerden (yağmur, don, güneş gibi) korunması, binanın ömrünü uzatması gibi unsurların yanında sıva ile düzgün ve pürüzsüz bir yüzeyin elde edilmesi için gerekli olan uygulama.
KABAYONU TAŞ	Genellikle bina dış duvarları ile bahçe, istinat duvarları, tünel ve köprülerin yapılmasında kullanılan taş çeşididir.
KADASTRO	Bir ülkedeki her çeşit arazi ve mülk yerinin, alanının, sınırlarının ve değerlerinin devlet eliyle belirlenip plana bağlanması işi
KÂGİR	Taş veya tuğladan yapılan yapı; kârgir.

KALIP,	Betonun mimari ve statik açıdan gerekli ölçü ve formu almasını sağlayan ve beton kendini taşıyabilecek düzeyde sertleşene kadar maruz kaldığı taze beton yükünü güvenli bir şekilde taşıyabilen yardımcı yapı elemanları.
KANALİZASYON	Pis ve atık suların, özel kanallar aracılığıyla belli merkezlerde toplanıp atılmasını sağlayan sistem.
KANCA	Betonarme demirlerinin beton içerisinde donatı demirlerinin sıyrılmasını önlemek amacıyla ucuna yapılan çengel.
KARKAS	İskelet. Bir yapının betonarme, çelik, ahşap gibi taşıyıcı sistemi.
KAROT NUMUNESİ	Binalarda mevcut betonun dayanımını belirlemek için kullanılan bir sertleşmiş beton numunesi alma yöntemi. Zemin, beton, asfalt gibi yapımlardan, özel aygın (karotiyer) ile alınan silindirik örnek.
KARTONPİYER	Çoğunlukla duvar ve tavan ara kesitleriyle tavan göbeklerinde süsleme amacıyla kullanılan sertleştirilmiş alçı.
KASET DÖŞEME	Üst kısmı düz olan ve alt yüzeyinde her iki yönde kirişler ile ızgara benzeri bir yapı oluşturan yapısal bir sistem.
KAT İRTİFAKI	Bir arsa üzerinde ileride kat mülkiyetine konu olmak üzere yapılacak ve yapılmakta olan bir veya birden çok yapının bağımsız bölümleri için o arsanın maliki veya ortak malikleri tarafından Kat Mülkiyeti Kanunu'na göre kurulan irtifak hakkı.
KAT MÜLKİYETİ	Bağımsız bölümler üzerinde kurulan mülkiyet hakkı. Tamamlanmış bir yapının kat, iş bürosu, dükkan, mağaza, mahzen, depo gibi bölümlerden ayrı ayrı ve başlı başına kullanılmaya elverişli olanların üzerinde o taşınmazın maliki veya ortak malikleri tarafından Kat Mülkiyeti Kanunu'na göre kurulan özel mülkiyet hakkı.
KAT PLANI	Her katın özelliklerini, niteliğini, kullanımını, varsa bağımsız bölümlerini veya ortak alanlarını, konumu gösteren plan.
KAT YÜKSEKLİĞİ	Binanın herhangi bir katının döşeme üstünden bir üstteki katının döşeme üstüne kadar olan mesafe.
KEPENK	İş yeri, pencere, kapı vb. yerleri kapamak için kullanılan, türlü biçimlerde sac levha, demir veya tahta kanat.

KESİN KABUL	Sözleşme ile taahhüt altına alınan işin, yapım tekniğine uygunluğunun kontrolüne verilen isim.
KESİT	Bir cismin kesildiği varsayılarak, görünmeyen iç kısımlarının görünür olarak ifade edildiği görünüş.
KIRMA ÇATI	Kare ya da dikdörtgen planlı bir binada, aynı eğimde dört eğik çatı yüzeyinden oluşan ve bu çatı yüzeylerinin birbiri ile 45°lik açıyla kesiştiği, çepeçevre olukları aynı kota olan çatı şekli.
KIVAM	Taze beton veya çimento harcı karışımının ıslaklık derecesi.
KİL	Islandığı zaman kolayca biçimlendirilebilen yumuşak ve yağlı toprak.
KİRİŞ	Yapılardaki yatay taşıyıcı eleman. Yapılarda döşemeden ve kullanım alanlarından gelen yükleri düşey taşıyıcıya aktarır. Eğilmeye karşı dayanıklı strüktür elemanıdır.
KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM	Bir veya birden fazla sağlık ve güvenlik riskine karşı korunmak için kişilerce giyilmek, takılmak veya taşınmak amacıyla tasarlanmış herhangi bir cihaz, alet veya malzeme.
KOLON	Kolon veya sütun taşıyıcı sistemde düşey yapı elemanlarına verilen isim. Yapıda dış ve iç etkilerden oluşan kuvvetleri (moment, kesme kuvveti vb.) temellere dolayısıyla zemine aktarır.
KOMPOZİT	Değişik tarzları bir arada taşıyan.
KONSOL KİRİŞ	Bir ucu gömülü (ankastre), diğer ucu mesnetsiz (askıda) olan betonarme kiriş.
KONSTRÜKSİYON	Farklı malzemelerin farklı yöntemlerle bir araya getirilmesi ve bunun sonucunda ortaya çıkan oluşum.
KONUT	İnsanların içinde yaşadıkları ev, apartman vb. yer.
KOORDİNAT	Herhangi yerde bulunan bir şeyin net konumunu belirtir.
KORKULUK,	Yasak ya da tehlikeli olmasından ötürü bir sınırın geçilmesini önleme amacıyla konulan aksam.

KOROZYON	Kimyasal aşınma.
KOT	Projelerde yükseklik adreslemelerinde kullanılan bir terim.
KOTLU ÖLÇÜLENDİRME	Her türlü plan ve kesitlerde yapı elemanlarının kapı, pencere, merdiven, baca vb. ayrıntı resimlerinde, düşey mesafelerin belirtilmesinde kullanılan ölçülendirme biçimi.
KROKİ	Yaklaşık ölçekte ve üzerinde ölçü değerlerinin yazılı olduğu ada veya parsellerin çizim.
KURP	Yol eksenlerinde doğrultuyu değiştirmek amacıyla teğetler arasına yerleştirilen eğri parça.
KUŞAKLAMA	Aşıklara dik doğrultuda ve bir dikmenin iki yanında bulunarak merteklere kadar uzanan stabilite elemanıdır. Kuşaklama, dikme ve aşık birbirlerine küçük boyutlu geçmelerle geçirilir. Kalkan duvarı tarafında tek taraflı yapılan kuşaklamanın kesiti 4/12 – 4/15 cm'dir.
KÜBAJ CETVELİ	Dolguda ne kadar yer işgal edeceği, geçki boyunca kilometre ve enkesitlere bağlı olarak toplam toprak işi miktarı gibi verilerin bir tablo halinde hazırlanması.
KÜPEŞTE,	Duvarların üzerine, balkon veya pencerelerin içine çimento ve mozaik karışımı ile yapılan dolgu set; parapet.
LAMBRİ	İç ve dış mekanlarda duvar ya da tavan kaplamada kullanılan dekoratif ve kullanışlı ürünler.
LENTO	Yapılarda kapı ve pencere gibi dikey boşlukların üzerine yatay olarak konulan ve duvarın devam etmesini sağlayan mimari bloktur. Lentolar, yandaki duvarlara oturacak şekilde yerleştirilen taş, beton veyahut ahşaptan da yapılabilir.
LİMONLUK	Merdiven, balkon vb. yerlerin kıyılarına çekilen 20-30 cm yüksekliğindeki set.
MAHAL	Yer, bina içerisinde her bir bölüm, alan
MAHAL LİSTESİ	İnşaat yapım aşamasında yapının inşa edilebilmesi için inşaat sahası içinde imal edilecek olan gerekli inşaat malzemelerinin listesi ile o malzemelerin kullanım alanını detaylarını kapsayan liste.

MAHYA	Beşik örtüsü ve kırma (mansard) çatılarda eğik çatı yüzeylerinin yatay bir doğru boyunca kesiştiği ara kesittir.
MAHYA AŞIĞI	Mahyada merteklerin üzerine oturtulduğu konstrüksiyon elemanı.
MAHYA KİREMİDİ	Çatı kiremitlerinin tamamlayıcı bir parçası ve çatı kiremit uygulamalarında çatıdaki hareketlerin kırım noktalarını örtmek için uygulanan bir çatı kiremit aksesuarı.
MAKET	Mimarlıkta, sanayide ve bazı sanat dallarında yer alan eserlerin taslak durumundaki küçük örneği.
MALAKARİ	Binaların duvar ve tavanına bu malzemeden mala ile yapılmış kabartma süs; ustuka
MARKALAMA	Bir nesneyi tanıtmak veya benzerlerinden ayırmak için işaret koymak.
MASTAR	Sıvacı ve duvarcıların sıva, alçı veya beton yüzeyleri düzeltmek için kullandıkları uzun, ensiz ve düz tahta, alüminyum, çelik vb.malzemeden yapılmış araç.
MENFEZ	Yol dolgusunu kesen bir su yatağının, yola ve çevreye zarar vermeden yolun altından geçirilmesi için yapılan yapılara denir. Menfezler debinin miktarına, dolgunun yüksekliğine bağlı olarak kutu menfez, kemer menfez, büzler ve tabliyeli menfez olarak dört şekilde yapılabilir
MERDİVVEN BOŞLUĞU	Yapılarda içine merdivenin yerleştiği boşluk.
MERTEK	Eğimli çatılarda kaplama altı tahtasının üzerine oturduğu ve yaklaşık 50 cm eksen aralıklı olarak aşıklara oturan örtü konstrüksiyonuna ait çatı elemanı. Mertekler, ampirik kabullere göre 2,75-3,00 m açıklıkta mesnetlendirilerek eğilmeye çalışırlar ve kesitleri 5/10 – 6/12 cm'dir.
MESKEN	İnsanların içinde yaşadığı ev, apartman vb. yer; mesken, ikametgâh
METRAJ	Bir yapıyı oluşturan imalat kalemlerinin birimlerine göre miktarlarının projesinden ölçülmesi.
METRAJ VE KEŞFİ	Yapı için bulunan metrajların resmi kurumların yayınladığı güncel birim fiyatlar ile fiyatlandırılması sonucu ortaya çıkan maliyet toplamı.
MICIR	4-32 mm dane çaplı kırma taş.

MİMARİ	Binaları ve diğer fiziki yapıları tasarlama ve kurma sanatı ve bilimi.
MOLOZ	Yapım, yıkım artığı.
MOLOZ TAŞ,	Kaba, pürüzlü taş.
MOMENT	Kuvvetin bir cismi bir nokta veya bir eksen yörüngesinde döndürme etkisini belirleyen vektör niceliği.
MUHDESAT	Arsa ve arazi üzerinde malikinden başka bir kimse veya paydaşlardan birisi tarafından yapılan yapı, tesis.
MÜREKKEP (KARIŞIK) ÇATI	Dikdörtgen ve kare yüzeylerin ikisinin de birleşmesiyle oluşturulan çatılar.
NERVÜRLÜ ÇELIK	Üzerinde çeşitli biçimde kabartıları olan betonarme çelik.
NERVÜRLÜ DÖŞEME	Bir yönde yaklaşık 50 cm aralı seri kirişçikli tek doğrultulu döşeme.
NİVELMAN	Noktalar arasındaki yükseklik farkını belirlemek amacıyla doğrudan ya da dolaylı olarak düşey mesafeleri ölçme işlemleri.
OTURTMA ÇATI	Asma çatılarda, çatıyı meydana getiren makasların açılmamasını sağlayan çatı elemanı. Betonarme bir döşeme üzerine oturmayıp duvar, kiriş vb. iki mesnet üzerine oturan oturtma çatılarda kullanılan kirişlere de aynı isim verilir.
ÖLÇEK	Harita veya resimde (planda, projede) gösterilen uzunluklar ile gerçek uzunluklar arasındaki oran.
ÖLÇÜLENDİRME	Yapı elemanlarının ve parçaların yapımı için gerekli ölçülerin belirli kurallara göre parça üzerinde veya görünüşlerin üzerinde yazılması işlemi.
ÖZGÜL AĞIRLIK	Bir cismin 1 santimetreküp hacmindeki parçasının ağırlığı.
PAFTA	Büyük haritayı meydana getiren parçaların her birine denir.
PANJUR	Güneşi ve rüzgârı önlemeye, ışığı azaltmaya yarayan,açılır kapanır dar ve yatay tahtadan, plastikten veya metalden yapılmış, pencereye takılan kapatma düzeneği.

PARAPET	Balkon, teras, köprü vb. korkuluk duvarları.
PARKE	Konut, iş yeri vb. yerlerin tabanını döşemek için çeşitli boyutlarda, ince, uzunca tahta parçalarının veya yapay malzemenin belirli bir düzene göre yerleştirilmesiyle yapılan döşeme.
PARSEL	Belli bir amaç için ayrılıp sınırlanmış arazi parçası, bir adanın parçalarından her biri.
PARSELASYON PLANI	İmar planının araziye uygulamasından sonra yapılacak röleve ölçülerine göre boyut değiştirmeyen paftalar üzerine çizilen, kesin parselasyon durumunu gösteren ve tapuya tescil işlemlerine esas alınan plan.
PENETRASYON	Zeminin mukavemet ve yoğunluğunu değerlendirmek ve örselenmiş örnek almak amacıyla sondaj kuyusu içinde (yerinde – in situ) yapılan bir dinamik kesme deneyi.
PERDE DUVAR	Yapıya etkiyen deprem, rüzgar gibi yanal yükleri karşılayan; döşeme, kiriş ve binanın ağırlığından dolayı meydana gelen yükleri zemine aktaran yapı elemanı.
PERSPEKTİF	Nesneleri bir yüzey üzerine görüldükleri gibi çizme sanatı.
PEYZAJ	İnsanlar tarafından algılandığı şekliyle, karakteri doğal ve/veya insani unsurların eyleminin ve etkileşiminin sonucu olan bir alan.
PİLYE	Betonarme kiriş ve döşemelere yerleştirilen, özel şekilde bükülmüş olan ve kesme kuvvetini karşılamak için kullanılan betonarme demiridir.
PLAK DÖŞEME	En az bir kenarı kirişe oturan plaklardır. Kirişli döşeme (plak döşeme), yükleri ve kenarları çok büyük olmayan hacimlerde genellikle tercih edilirler. Konut tipi yapılarda (odalarda) sıklıkla kullanılan döşeme tiplerindendir.
PLAN	Bir cismin yatay bir düzlemle kesildiği varsayılarak çizilen arakesit resmi, yatay kesit.
PROJE	Mal sahibinin isteğine göre yapılacak bir yapıyı, belli bir programa göre inşa edilecek bir yapı bütününü, bir makine veya bir kuruluşu plan durumunda gösteren çizim.

PUANTAJ DEFTERİ	İnşaatta çalışan iş görenlerin çalıştıkları gün ve saatleri gösteren, ücret hesaplamalarında ve işin her hangi bir konudaki ayrıntısı hakkında bilgi edinilmesine yardımcı olacak bilgilerin kaydedildiği defter.
RADYE TEMEL	Radye, jeneral, radye jeneral, yayılı, plak ve plaka temel.
RENDER	Yazılımlar aracılığıyla bir mimari yapı, ürün veya video oyunları gibi çeşitli sahnelerin dijital ortamda yapılan modellerinden iki veya üç boyutlu gerçekçi görüntülerin oluşturulmasına verilen isim.
RESTORASYON	Aslını bozmadan onarma.
RİJİT	Sert, katı, eğilmez, bükülmez. Oynak ya da esnek olmayan.
RİSK	Zarara uğrama tehlikesi.
RÖLÖVE	Bir yapının bütün boyutlarını ölçerek plan, kesit ve görünüşünü yeniden çıkarma.
SAÇAK	Çatılarda, çatı yüzeyinin binanın dışına taşan bölümüdür, Saçak eğimli olabileceği gibi, artı yatay da olabilir. Normal saçak genişliği 75-100 cm'dir. Daha geniş saçaklar payanda ile desteklenir.
SAHANLIK	Yapılarda ve bazı taşıtlarda kapı önünde, merdiven başlarında veya dönülen bölümünde bulunan geniş yer.
SANAT YAPISI	Yolları dışarıdan gelebilecek yağış, toprak kayması gibi zararlardan korumak amacıyla imal edilen yapılar. Temel amacı yola yardımcı olmak ve yolun ekonomik ömrünü uzatmaktır.
SEPERATÖR	İç mekan tasarımlarında farklı ürünleri sergilemek, tanıtımlarını ayrı ayrı yapmak için görsel olarak müşteriyi o ürüne veya noktaya odaklamak için ara bölücü veya seperatör olarak adlandırılan bölme malzemeler.
SERAMİK KARO	Yüksek ısıda fırınlanan bileşenler ile elde edilen bir kaplama türü.
SERBEST KAZI	El ile yapılan kazıların kürekle 4 m'ye, makina ile yapılan kazıların 25 m'ye kadar atılması veya taşıtlara yüklenip boşaltılması dahil, yapılan her türlü kazılardır.
SIFIR POLİGONU	Yol yapılması düşünülen iki nokta arasında araziyi eş yükseklik eğrilerine göre çizilen eğimlerle geçen kırıklı çizgi.

SIVA	Herhangi bir yapıdaki yüzeyleri düzgünleştirmek için kullanılan yarı akışkan kum, kireç, çimento karışımı veya çamur harç.
SOLVENT BAZLI BOYA	Temel olarak tiner, toluen, etil glikol gibi solvent bazlı çözücüler kullanılarak inceltilen boya türü. Yapısı nedeniyle çok miktarda uçucu organik kimyasallar barındırır.
SOME NOKTASI	Aliymanların kesişme noktası. Şerit: Taşıtların bir dizi halinde güvenli seyredebilmeleri için taşıt yolunun ayrılmış bölümü.
SÖMEL	Temel pabucu.
SÖVE	Binaların dış cephelerindeki kapı, pencere, balkon vb. boşluklu yüzeylerin etrafını çerçeve şeklinde kaplamak için kullanılan malzemelerin geneli.
STATİK	Yapının betonarme, yığma ya da çelik olma durumuna göre binanın taşıyıcı sistemlerinin ne şekilde yapılacağını gösteren, bodrum kat da dahil olmak üzere tüm kat ve çatı planları, iskele sistemi ile bunların kesitlerini, detaylarını içeren planlama ve hesap işlemleri.
SU BAZLI BOYA	Suyun boya pigmentleri ve bağlayıcılarla karıştırılarak elde edilen bir boya türü.
SU TERAZİSİ	İçinde hava kabarcığı bırakılmış su dolu bir cam silindir ve bir tahta yataktan oluşan, düzlem veya doğruların yataylığını belirleyen alet.
SÜREKLİ (MÜTEMADİ) TEMEL	Zeminin ayrık temel yapılmasına elverecek kadar sağlam olmaması ya da yüklerin büyüklüğü durumunda yapılan, kolonların altında ve arasında betonarme kiriş gibi uzanan temel türü.
SÜREKLİ KİRİŞ	Yapılarda üç veya daha fazla mesnet (dayanak) üzerine oturtulan, iki veya daha fazla açıklıklı olarak yapılan kirişler.
ŞAFT DUVAR	Yapılarda elektrik tesisatı, sıhhi tesisat, mekanik tesisat gibi sistemleri temelden çatıya aktaran tünellere şaft boşluğu denir. Bu boşlukları kapatmak için yapılan duvarlara şaft duvarı denir.
ŞANTİYE	İnşaat malzemelerinin bulunduğu, inşaatın yapımında kullanılan tüm teknik ekipman ve insan gücünün yer aldığı alan.
ŞAP	Şap zemin, önceden mevcut ve kürlenmiş bir beton taban üzerine yerleştirilmiş daha ince bir beton tabakası.

ŞARTNAME	Yapım işine ait genel, özel, teknik ve idari esas ve usulleri gösteren belgeler.
ŞÖMİNE	Çağdaş yapılarda, genellikle salonda yapılmış olan ve içinde ateş yakılabilen, önü açık ocak.
ŞÖNT (BACA)	Bina yüksekliğince uzanan geniş ana kanala her katın bacasının bağlandığı baca tipi.
TABLİYE	Kâgir veya betonarme yapılarda döşeme veya tavan gibi yatay olarak inşa edilmiş yapı unsuru.
TASARIM	Bir sanat eserinin, yapının veya teknik ürünün ilk taslağı; tasarı çizim, dizayn.
TEFRİŞ	Bir yeri gerekli eşya ile döşeme.
TEK YÖNLÜ (HURDİ) DÖŞEME	Düzgün yayılı yük taşıyan ve uzun kenarının kısa kenarına oranı ikiden büyük olan döşemedir. Tek doğrultuda çalışan plak döşemelerde eğilme donatısı yalnız kısa doğrultuda yerleştirilir; uzun doğrultuda ise dağıtma donatısı bulundurulur.
TEKİL (MÜNFERİT) TEMEL	Her kolonun altına ayrı ayrı yapılan temellerdir. Münferit veya ayak temel de denir. Orta sertlikte zeminlerde ve bina ağırlığının daha az olduğu koşullarda uygulanabilir. Tekil temeller zemine, genelde kare veya dikdörtgen, nadir de olsa daire veya çokgen tabanlı sömeller ile oturtulur.
TEKTONİK	Yer kabuğunun yapısını, özelliklerini ve zaman içindeki gelişimini kontrol eden süreç
TEMEL	Yapının kendi ağırlığıyla üzerine binen tüm yükleri alıp zemine aktaran yapı elemanları. Bina temeli, taşıdığı yükü zemine emniyetle aktarır. Ayrıca bir deprem sırasında oturma veya farklı oturmalardan dolayı üst yapıda hasara neden olmayacak biçimde oturduğu zeminin özelliklerine göre zemin mekaniği ve temel inşaatı ilkelerine uygun olarak yapılmalıdır.
TERS KİRİŞ	Binalarda döşemenin yükünü taşıyan kirişin döşeme altından sarkması istenmiyorsa kiriş döşemenin üzerinde tertiplenir. Bu kirişlere ters kiriş adı verilir. Bu kirişlerin üzerine gelen duvarda kapı açılmaz (Zorunluluk olursa açılır.) ve eşik yapılır. Kiriş çelik donatımı diğer kirişlere benzer. Döşemenin esas çelikleri, kirişin esas çelikleri üzerinden geçirilir.

TESİSAT BACASI	Binaların su, sıcak su, kalorifer, elektrik, havalandırma, klima, telefon, televizyon vb. tesisatın boru ve kablolarını bir araya toplamak ya da dışarıdan görünmeyecek şekilde gizlemek amacıyla yapılan bacalar.
TİFFANY VİTRAY	Camın kalınlığına göre cam parçalarının çevresine bakır folyo sarılarak parçaların uygun tekniğe göre birletirilmesi.
TOPAL KASA	Genellikle balkon bağlantısı olan mahallerde mekân ile balkon arasında geçiş sağlayan kapı ile mahal penceresinin bir bütün olarak uygulandığı yapı tamamlayıcı elemanı.
TOPOĞRAFİK HARİTA	Yer yüzeyinin özelliklerini ayrıntılarıyla gösteren büyük ölçekli harita.
TORTULAŞMA	Deniz, göl, akarsu veya karalarda katı maddelerin çökelmesi olayı; tortullaşma, sedimantasyon.
TRABZAN	Dikey elemanlar şeklinde merdiven ve balkon yapısıdır. Tırabzanlar genellikle ahşap, taş, metal, krom ve plastikten yapılır. Tırabzanlar merdivenlerden ve yürüyen merdivenlerden çıkarken veya inerken kullanılır.
TUĞLA	Harç gibi karışımlar ile birbirine tutturularak duvar inşasında kullanılan, pişmiş veya kurutulmuş kil bazlı topraktan elde edilen, ses ve ısı yalıtımı için kullanılan ana yapı malzemeleri.
TÜNEL	Motorlu taşıt, metro, demir yolu ulaşımı, su taşıma vb. farklı amaçlara yönelik olarak yer altında, genellikle dağların içinde açılan yol.
UZAY KAFES SİSTEMİ	Birbirlerine düğüm noktalarından bağlı, basit çekmeye yada basınca çalışan doğrusal çubuklar ağından kurulu düzen. Bu çubuklar düzeni, üzerine etkiyen dış yükleri iki doğrultuda mesnetlere ileten ve boşluğun organize edilmesi ilkesine göre üretilen çağdaş sistemlerdir.
ÜST GEÇİT	Trafik akışını kesmemek için bir yolun üstünden geçirilen köprü biçiminde geçit.
ÜSTYAPI	Altyapı üzerine kurulan, oturmaya veya üretime yarayan yapıların tümü.
VAZİYET PLANI	Yapıların değişmez röperlere göre arsaya yerleşmelerini belirten üstten görünüş, yerleşme planı.
VERNİK	Sürüldüğü yüzeyde parlak, kaygan ve koruyucu bir tabaka meydana getiren, suya dayanıklı bir tür cila maddesi.

VİSKOZİTE	Bir akışkanın yüzey gerilimi altında deforme olmaya karşı gösterdiği direncin ölçüsü. Bir diğer değişle, akışkanın akmaya karşı gösterdiği iç sürtünme olarak da tanımlanabilir.
VİTRAY	Birbirine bağlı kurşun bölmelere yerleştirilmiş renkli cam parçalarından oluşan, saydam pencere süslemesi veya resim.
VİYADÜK	bir vadinin, bir ırmağın üstünden bir kara yolunun ya da demir yolunun geçişini sağlayan, ayaklar üzerine oturtulmuş, yüksek ve uzun köprü.
YALITIM	Bir ortamı, bir nesneyi elektrik, ses, ısı, su, nem veya gürültü geçirmeyen maddelerle kaplama işlemi; yalıtma, tecrit, izolasyon.
YANGIN MERDİVENİ	Yapıların dışında, yangın veya acil bir durumda kullanılmak üzere yapılmış merdiven.
YANLAMA (MAKAS KİRİŞİ)	Bir çatı makasında babanın yüklerini yanlardaki mesnetlere ileten iki eğik basınç çubuğundan her birisi. Yanlama, basınca çalıştığı için, kare ya da kareye yakın kesitte olmalıdır. 10/10 – 12/12 – 12/16 cm vb.kesitlerde olabilen yanlamalar, çit ya da tek olarak tasarlanabilir.
YAPI ELEMANI	Bir yapının bütünü içinde yer alan duvar, çatı, doğrama vb. ögelerden her biri.
YAPI RUHSATI	Yapı ruhsatı, mücavir alanlar içinde ruhsata tâbi olan herhangi bir yapının inşaatına başlanabilmesi için belediyelerce, mücavir alan sınırları dışında Valiliklerce (Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri) verilen izin.
YATIK (YASTIK) KİRİŞ	Uçları duvarlar üzerine oturtulan makas veya merteklerin bağlanabilmesi amacıyla yapılan kiriş.
YÜZEY NEMİ ORANI TAYİNİNİ	Beton üretiminde kullanılacak doğal veya yapay agregaların yüzeyinde bulunan nemi oluşturan ve karışım hesaplarında su miktarını belirlemek üzere uygulanan deney yöntemidir.
ZEMİN KAYMA DAYANIMI	Göçme oluşmadan karşı koyabileceği en büyük kayma gerilmesi olarak tanımlanabilir. Başka bir ifade ile göçme düzlemi boyunca kaymaya karşı gösterilen dirençtir.

KAYNAKÇA:

1. Türk Dil Kurumu: Erişim: 01-20 Şubat 2024. https://sozluk.gov.tr/
2. Mesleki Eğitim Genel Müdürlüğü: Erişim: 01-20 Şubat 2024. https://megep.meb.gov.tr/
3. Çevik Proje Yazılım AŞ. Erişim: 01-20 Şubat 2024. https://insaathesabi.com/sozluk/
4. Bakırköy Kentsel Dönüşüm Dayanışma Platformu. Erişim:01-20 Şubat 2024 https://www.bakirkoykentseldonusum.org/feature-box/terimler-sozlugu/
5. TasarımMimarlık Mimar Bloğu: Erişim: 01-20 Şubat 2024. https://tasarimimarlik.com.tr/blog/
6. Sanal Şantiye. Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://www.sanalsantiye.com/menfez-nedir-menfez-cesitleri-nelerdir/#:~:text=Yol%20dolgusunu%20kesen%20bir%20su,menfez%20olarak%20d%C3%B6rt%20%C5%9Fekilde%20yap%C4%B1labilir.
7. Şantiye Günlüğü: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://santiyegunlugu.com/kiris-nedir/
8. Devlet Şu İşleri Genel Müdürlüğü: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://dsi.gov.tr/Sayfa/Detay/1326#
9. İş Sağlığı Güvenliği Genel Müdürlüğü: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://guvenlitarim.csgb.gov.tr/media/4q4ncxmj/ki%C5%9Fisel-koruyucu-donan%C4%B1mlarda-ce-uygunluk-i%C5%9Fareti.pdf
10. Erciyes Üniversitesi: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://avesis.erciyes.edu.tr/resume/downloadfile/nhaktan?key=31672e37-4127-45b5-9d5d-e9912628e7bd#:~:text=Yol%20eksenlerinde%20do%C4%9Frultuyu%20de%C4%9Fi%C5%9Ftirmek%20amac%C4%B1yla%20te%C4%9Fetler%20aras%C4%B1na%20yerle%C5%9Ftirilen%20e%C4%9Fri%20par%C3%A7alar%C4%B1na%20kurb%20denir.
11. Abdulkadir Özden: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://avesis.erciyes.edu.tr/resume/downloadfile/nhaktan?key=31672e37-4127-45b5-9d5d-e9912628e7bd#:~:text=Yol%20eksenlerinde%20do%C4%9Frultuyu%20de%C4%9Fi%C5%9Ftirmek%20amac%C4%B1yla%20te%C4%9Fetler%20aras%C4%B1na%20yerle%C5%9Ftirilen%20e%C4%9Fri%20par%C3%A7alar%C4%B1na%20kurb%20denir.
12. Lsg Holding: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://lsk.com.tr/lambri-hakkinda-merak-edilenler/#:~:text=Lambri%20nedir%3F,Lambiri%20olarak%20da%20an%C4%B1l%C4%B1r.
13. Gn Yapı: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://www.gnyapi.com.tr/cati-temel-kavramlar/#:~:text=A%C5%9F%C4%B1k%20%3A%20Merteklerin%20%C3%BCzerine%20oturtuldu%C4%9Fu%20%C3%A7at%C4%B1,dikme%20ya%20da%20babaya%20oturtulurlar.
14. Ankara Keşif Metraj: Erişim: 01-20 Şubat 2024: http://www.kesifmetraj.net/index.asp?sayfa=43
15. Munzur Üniversitesi: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://www.munzur.edu.tr/birimler/akademik/fakulteler/muhendislik/bolumler/insaat/Pages/file/çatılar.pdf
16. Bingöl Üniversitesi: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://www.bingol.edu.tr/documents/file/A-Fak-MMF/insaat%20mühendisliği/Teknik%20Resim%20Sunum%202018-2.pdf
17. Yapı Sentez: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://www.yapisentez.com/nedir/radye-temel-turleri-ve-avantajlari/
18. Oxfort Languages: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://languages.oup.com/google-dictionary-tr/
19. Koçaklar: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://www.kocaklartasarim.com/hizmet/seperator/
20. Vitra: Erişim: 01-20 Şubat 2024: : https://www.vitra.com.tr/ilham-veren-fikirler/karo-nedir-karo-seramik-nerelerde-kullanilir/
21. Polisan: 01-20 Şubat 2024: https://www.polisan.com.tr/Bloglcerik/6/su-bazli-boya-ve-solvent-bazli-boya-arasindaki-fark-

nedir#:~:text=Solvent%20bazl%C4%B1%20boyalar%2C%20temel%20olarak,at%C4%B1klar%C4%B1%20genel%20olarak%20%C3%A7evreye%20zararl%C4%B1d%C4%B1r.
22. Kalekim: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://www.kalekim.com/su-bazli-boya-nedir-nerelerde-kullanilir#:~:text=Su%20bazl%C4%B1%20boya%2C%20suyun%20boya,d%C4%B1%C5%9F%20mekanlarda%20da%20tercih%20edilebilir.
23. Medeniyet Mühendisleri: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://www.medeniyetmuhendisleri.com/index.php?topic=2355.0
24. Ondokuz Mayıs Üniversitesi: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://avys.omu.edu.tr/storage/app/public/mihriban.mikayilova/120621/DERS%20NOTLARI%20Plan%20ve%20kesitte%20kapı%20ve%20pencere.pdf
25. Ankara Üniversitesi: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/11673/mod_resource/content/1/Mimarlık%20Bilgisi%208.%20Hafta%20Uzay%20Kafes%20Sistemleri.pdf#:~:text=Uzay%20kafes%20sistemler%20%2C%20birbirlerine%20düğüm,doğrusal%20çubuklar%20ağından%20kurulu%20düzenlerdir.&text=Bu%20çubuklar%20düzeni%2C%20üzerine%20etkiyen,ilkesine%20göre%20üretilen%20çağdaş%20sistemlerdir.
26. Anadolu Üniversitesi: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://anabilgi.anadolu.edu.tr/?contentId=17001#:~:text=Bina%20i%C3%A7i%20b%C3%B6l%C3%BCmleri%20%C4%B1s%C4%B1tmak%20amac%C4%B1yla,zamanda%20duman%20bacas%C4%B1%20da%20denilir.
27. İnşaat Mühendisleri Odası: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://eski.imo.org.tr/resimler/ekutuphane/pdf/2215.pdf
28. İzobims: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://www.izobims.com.tr/bims-nedir.html
29. DergiPark Akademik: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2174199#:~:text=Başlık%20ve%20örgü%20çubuklarının%20genellikle,ya%20da%20bulon%20ile%20gerçekleştirilmektedir.#1053264]-2174199.pdf
30. Çimsa: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://cimsa.com.tr/formulhane/hazir-beton/beton-basinc-dayanimi-nedir-nasil-olculur/#:~:text=Beton%20b%C3%BCnyesinde%20%C3%A7imento%2C%20agrega%2C%20kimyasal,direnc e%20beton%20bas%C4%B1n%C3%A7%20dayan%C4%B1m%C4%B1%20denir.
31. Ömer Halis Demir Üniversitesi: Erişim: 01-20 Şubat 2024: https://static.ohu.edu.tr/uniweb/media/portallar/insaatmuhendisligi/duyurular/11729/ic55nl4l.pdf
32. Wikipedia: Erişim: 01-20 Şubat 2024: